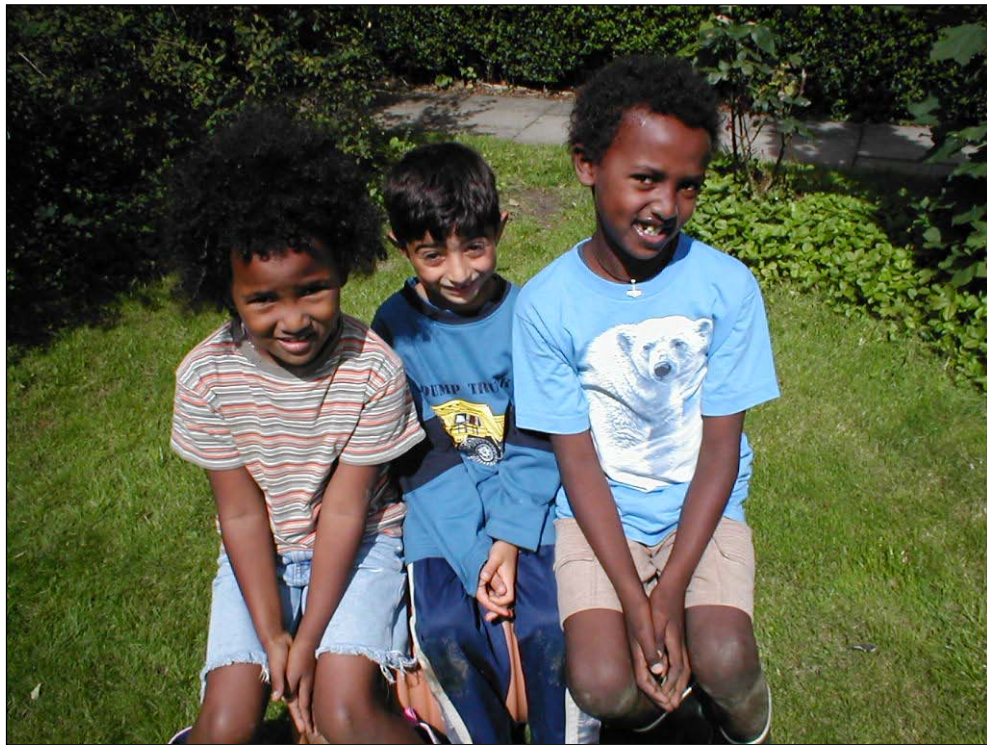

DKK eksamen

Sprogtilegnelse af andetsprog

Studienr.: 30488

Holdnr.: 7B6

Undervisere: Kim Hedemann, Henriette Vognsgaard Hjernø, Kirsten Mark

Antal tegn incl. mellemrum og noter: 19.947

Afleveringsdato: 29. oktober 2009 kl. 10.00

Indholdsfortegnelse:

1. Indledning.....	3
2. Problemformulering.....	4
3. Metode.....	4
4. Hvad vil det sige at være tosproget.....	5
5. Gældende love omkring sprogstimulering af tosprogede børn.....	5
6. Teori om tosprogede børns sprogtilegnelse af andetsproget.....	6
7. Modersmålets betydning ved tilegnelse af andetsprog.....	8
8. Problemer ved tosprogedes sprogtilegnelse.....	9
9. Integrering af sprogstimuleringen i hverdagen.....	11
10. Kulturmøder og fordomme.....	12
11. Konklusion.....	13
Litteraturliste.....	14
Bilag:	
Interview i Jægermarken, Integreret institution.....	15
Interview på Østre Skole, Modtagelsesklasserne.....	17

1. Indledning:

Emnet sprogtilegnelse af dansk vakt min interesse fra flere sider. Jeg har stiftet bekendtskab med emnet flere steder og finder det ret spændende. I min familie har man på et tidspunkt adopteret to børn fra Etiopien. Børnene var 3 og 5 år da de kom til Danmark. Det vil sige at de havde et ret godt udviklet modersmål (Amharic) men som til gengæld blev fjernet helt fra dem. Desuden har jeg arbejdet i børnehave og SFO hvor vi har modtaget børn med vidt forskellig etnisk og sproglig baggrund. Flygtninge der kommer direkte fra deres eget land, (Afrikanske lande bl.a. Tchad og Rwanda). Børn af flygtninge og indvandrere der har boet her i landet lidt længere tid (Bl.a. fra det tidligere Balkan og tamilere). Nye indvandrere fra bl.a. Tyskland og Polen. Det er blot nogle af dem jeg har mødt på min vej i institutionerne.

Interessen er opstået fordi pædagogerne de steder jeg har arbejdet har haft forskellige måder at gribe tingene an, når det handlede om børnenes sprogtilegnelse. Men bl.a. var der en udbredt enighed om at børnene ikke måtte tale deres modersmål når de var i institutionen. Som medhjælper havde jeg ingen mening om det, men et sted inderst inde følte jeg at det var forkert.

Jeg har også tit følt at jeg var den eneste, der nysgerrigt spurgte ind til deres "andet" liv. F.eks. børnene fra Afrika som gik i SFO snakkede jeg meget med. Jeg havde ingen pædagogisk faglig baggrund, men syntes det var interessant og at man viste dem respekt ved at interessere sig for dem og deres liv. Desuden havde jeg en tro på at de lærte dansk ved at man snakkede meget med dem voksen/barn imellem. Det er jo så rigtig dejligt at få bekræftet teoretisk at man ikke var helt "forkert på den" i det jeg gjorde som "ufaglært".

En anden lille ting der vakte min interesse for sprogtilegnelse var en observation jeg tilfældigt gjorde i en børnehave i en anden forbindelse. En sprogpædagog sidder alene med et barn. Barnet skal spille et spil med pædagogen og hun kæmper en kamp for at holde barnets interesse. Barnet keder sig, kan man se. Pædagogen får kæmpet spillet til ende med de ord og billeder barnet skal parre sammen. Jeg tænkte: "Hvor meget mon det barn fik ud af den sprogstimulering". Ikke meget, gætter jeg på. Det må da kunne gøres mere spændende.

2. Problemformulering:

Alle disse motiver leder mig så hen til selve problemformuleringen.

Hvordan kan jeg som pædagog bedst muligt støtte børnene i deres tilegnelse af dansk som andetsprog?

Jeg vil i løbet af opgaven se på nogle underspørgsmål:

Hvilken indflydelse har modersmålet på tilegnelsen af andetsproget, altså her dansk?

Hvordan kan pædagogen inddrage forældrene i børnenes sprogtilegnelse?

Hvordan kan barnets familieforhold spille ind på sprogtilegnelsen?

Hvordan kan pædagogen integrere sprogstimuleringen i hverdagen?

Hvilken indflydelse kan kulturforskellene have ved barnets sprogtilegnelse?

Målgruppen jeg har valgt er børnehavebørn i alderen 3 – 6 år. Men der vil i opgaven være enkelte afstikkere udenfor denne målgruppe for at kunne fremhæve sammenhængen i sprogudviklingen. Der vil forekomme afstikkere både til vuggestuebørn og til de yngste skolebørn.

3. Metode:

Jeg har valgt følgende metoder for at få belyst mit emne:

Teoretisk viden om sproglig udvikling og tosprogethed, samt kulturteori. Desuden har jeg interviewet sprogpædagog Maria Fischer og pædagog Winnie Schou Christensen.

Jeg har undersøgt gældende love og regler for arbejdet med tosprogede børn i daginstitution.

4. Hvad vil det sige at være tosproget:

Man kan definere tosproget på flere måder, men når jeg her i min opgave omtaler tosprogede børn, har jeg taget udgangspunkt i folkeskolelovens § 4a stk. 2: ”Ved tosprogede børn forstås børn, der har et andet modersmål end dansk, og som først ved kontakt med det omgivende samfund, eventuelt gennem skolens undervisning, lærer dansk.”¹

5. Gældende love omkring sprogstimulering af tosprogede børn:

I dagtilbudslovens § 11 er det vedtaget at alle kommuner skal tilbyde alle 3årige en sprogvurdering.² Dermed skal også alle tosprogede børn tilbydes en sprogvurdering.

Folkeskolelovens § 4a gør det således obligatorisk at tilbyde tosprogede børn sprogstimulering hvis det vurderes at der er behov for det.³ Hvis barnet som 3årig allerede går i en institution, vil man vurdere om institutionen kan tilbyde tilstrækkelig sprogstimulering eller der skal tilbydes ekstra støtte iflg § 4a, stk. 4. Hvis barnet ikke er i daginstitution skal der tilbydes et særligt sprogstimuleringstilbud 15 timer om ugen iflg. § 4a, stk. 3.

Iflg. § 4a stk.5 har forældrene til tosprogede børn **pligt** til at lade deres børn deltage i sprogstimulering, hvis det vurderes at børnene har behov for det. D.v.s. § 4a stk. 3 og 4 er ikke længere et tilbud men en **pligt**.

I alle daginstitutioner skal der foreligge en læreplan, hvor pædagogerne skal sørge for at arbejde med nedenstående emner:⁴

- 1) Barnets alsidige personlige udvikling (personlige kompetencer).
- 2) Sociale kompetencer.
- 3) Sprog.
- 4) Krop og bevægelse.
- 5) Naturen og naturfænomener.
- 6) Kulturelle udtryksformer og værdier.

¹ Bekendtgørelse af lov om folkeskolen

² Lov om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge (dagtilbudsloven)

³ Bekendtgørelse af lov om folkeskolen

⁴ Bekendtgørelse om temaer og mål i pædagogiske læreplaner

Disse 6 temaer gælder alle børn i daginstitution, altså ikke kun tosprogede.

Folkeskolelovens § 4a som gælder tosprogede har en positiv afsmittende virkning for sprogligt svage etnisk danske børn. Der er større fokus på sprogmiljøet i institutionerne rundt omkring efter at institutionerne har taget fat på sprogtest og sprogstimulering m.v. af tosprogede. Ligeledes kan læreplanerne være med til at øge fokus på sproget generelt, dermed også de tosprogede. Desuden har de andre fokusområder i læreplanerne også gode udviklingsmuligheder for tosprogede.⁵ F.eks. hænger sociale kompetencer da rigtig meget sammen med det at skulle lære at kommunikere med andre.

6. Teori om tosprogede børns sprogtilegnelse af andetsproget:

Min målgruppe er børnehavebørn i alderen omkring 3 – 6 år og jeg vil se på det tosprogede barns sprogudvikling i denne periode.

Hvis det tosprogede barn endnu ikke er i gang med at lære dansk, skal barnet nu til at modtage dansk sprogstimulering iflg. § 4a stk. 3 eller 4.⁶

Alle tosprogede 3årige skal testes og derudfra vurdere man hvilket behov de har for sprogstimulering.⁷

Hvis barnet er 3 år når det starter sin tilegnelse af dansk, har det lært så meget af sit modersmål, så det vil kunne trække på erfaringer fra sit modersmål ved tilegnelsen af andetsproget. Barnet er bevidst om at det er et nyt sprog der skal læres.⁸

Børn reagerer vidt forskelligt på udfordringen om at lære et nyt sprog. Nogle kaster sig ud i det og forsøger sig straks med det nye sprog. Andre vil ofte være stille og lyttende i starten. Denne periode kan vare i op til ½ til 1 år og kaldes den stille periode. Går der mere end ½ år bør man så småt begynde at bekymre sig om der kan være andet i vejen.⁹

Man bør iagttage barnet og se efter tegn som f.eks.:

- Snakker barnet med sine forældre på modersmålet

⁵ Levende ord s. 19

⁶ Bekendtgørelse af lov om folkeskolen

⁷ Et sprog – flere sprog s. 160

⁸ Et sprog – flere sprog s. 161

⁹ Levende ord s. 59 - 60

- Fortæller barnet om sin dag i institutionen til sine forældre
- Hvordan udvikler barnet sit modersmål
- Viser barnet interesse for de andre børn
- Viser barnet interesse for omverdenen
- Deltager barnet i børnehavens aktiviteter¹⁰

Disse tegn tyder på et velfungerende barn der blot har brug for lidt tid før ordene bliver til snak. Her er det i øvrigt vigtigt at have en god kontakt til forældrene så de kan fortælle om deres oplevelser med barnet.

Her er i øvrigt tale om at barnet tilegner sig ordforråd på det receptive plan.

Det receptive:

Barnet kan forstå ord, skelne lydene, reagere hensigtsmæssigt i forhold til det sagte.

Men barnet kan ikke bruge ordforrådet endnu.

Det produktive:

Det barnet siger. Altså at sige lydene, bruger ordene, bruger sætningerne og kunne opnå det ønskede med anvendelse af sproget.¹¹ Altså brug af sproget i praksis.

Når det tosprogede barn er i gang med processen at tilegne sig andetsproget vil det danne sig et intersprog eller mellemsprog. Det er et sprog som barnet midlertidigt bruger mens det tilegner sig det nye sprog. Det kan være vidt forskelligt fra barn til barn, men et systematisk, foranderligt, variabelt og kreativt sprog.¹² Barnet danner sine egne hypoteser for sprogets opbygning ved hjælp af erfaringer fra bl.a. sit modersmål. Mellemsproget kan derfor til tider være en sammenblanding af modersmål og dansk. Barnet kan tage grammatiske regler fra modersmålet og bruge i sit danske sprog. Men barnet forsøger sig også med de danske grammatiske regler som f.eks.:

En bluse - 2 bluser

En bog - 2 boger

Men her ligner sprogtilægnelsen jo danske børns. Etnisk danske børn skal jo også tilegne sig disse grammatiske særegenheder.

¹⁰ Levende ord s. 59

¹¹ Levende ord s. 36

¹² Et sprog – flere sprog s. 84

7. Modersmålets betydning ved tilegnelse af andetsprog:

Jeg har i teoridelen været inde på modersmålets betydning for andetsprogets tilegnelse. Her vil jeg uddybe dette lidt.

”Den pædagogiske opgave i de forskellige sprogstimuleringsstilbud er således i samarbejde med forældrene at støtte tilegnelsen af det danske sprog med respekt for barnets tosprogethed, der betyder, at barnet vokser op i kontakt med flere sprog og kulturer.”

(Citat: Vejledning om obligatorisk sprogstimulering af tosprogede småbørn (2005, s.8)

Mens barnet tilegner sig andetsproget, er det rigtig vigtigt at barnet sideløbende fortsat snakker og udvikler sit modersmål. Her er det vigtigt at forældrene er grundigt informeret om hvor betydningsfuldt det er, at de fortsat snakker modersmålet med deres barn. Barnet og forældrene skal føle at det er en rigdom at have to sprog. Modersmålet er jo det første sprog barnet lærte, det sprog barnet snakker med mor og far, familie og en del venner. Modersmålet er forbundet med følelser og det der falder forældrene mest naturligt.¹³

Tidligere tilbød man tosprogede børn undervisning i deres modersmål, men dette tilbud er afskaffet i de fleste kommuner, selvom undersøgelser viser at udviklingen af modersmålet fremmer barnets tilegnelse af andetsproget.¹⁴

Nogle forældre vælger at tale dansk med deres børn i hjemmet, da de er af den opfattelse at det er det bedste for barnet hurtigst muligt at lære dansk.¹⁵ Men denne misforståede godhed kan medføre mange problemer. Barnet vil muligvis hurtigt blive bedre til dansk end forældrene. Men barnet kan ikke snakke forældrenes sprog. Hvilket naturligt nok kan skabe problemer. Som tidligere nævnt så vil barnet ikke have sit modersmål at knytte følelser og andre nære og hjemlige oplevelser til. Desuden vil det også kunne volde problemer i forhold til evt. bedsteforældre og andre familiemedlemmer og senere besøg i sit oprindelige hjemland.

¹³ Et sprog – flere sprog s. 76

¹⁴ Et sprog – flere sprog s. 76

¹⁵ Et sprog – flere sprog s. 77

8. Problemer ved tosprogedes sprogtilegnelse:

I forbindelse med min opgave har jeg lavet interview med to pædagoger der hver arbejder med tosprogede børn og deres sprogtilegnelse af dansk.

Maria Fischer er sprogpædagog, ansat ved Svendborg Kommune i Interkulturelt Team, som § 4a sprogpædagog. Hun er ansat til at opspore § 4a stk. 3 børn som skal tilbydes sprogstimulering og desuden arbejder hun så med den praktiske del af sprogstimulering af både § 4a, stk. 3 og 4 børn i institutioner rundt om i Svendborg Kommune. Det er også hende der laver test af børnene og visiterer til 0. klasserne eller evt. modtagelsesklasserne afhængigt af børnenes sprogudvikling.

Winnie Schou Christensen er pædagog, ansat ved Østre skole i Svendborg Kommune. Hun er ansat i modtagelsesklasserne som sprogpædagog. Winnie har en efteruddannelse i arabisk, hun har selv italiensk som andetsprog, da hun har boet i Italien i mange år. Modtagelsesklasserne på Østre skole modtager børn som lige er kommet til Danmark og ikke kan noget dansk. Desuden visiteres børn til klasserne fra andre steder f.eks. børnehaver. Det er fortrinsvis børn som endnu har et dårligt dansk sprog.

I forhold til min problemformulering, hvor jeg bl.a. vil komme ind på forældrenes indflydelse på barnets sprogtilegnelse, kom vi ind på nogle væsentlige ting i mine interview.

Jeg er i afsnit 7 inde på hvor vigtigt det er at forældrene snakker modersmålet med deres børn, for at børnene udvikler deres modersmål. Her fortæller Winnie¹⁶ at det, i visse Afrikanske kulturer, ikke er normalt at forældre snakker med deres børn, sådan som vi kender det. Forældrene sidder ikke sammen med børnene og spiser, man fortæller ikke godnathistorier eller spørger til dagen der er gået. Forældre kan give en besked til det ældste barn, som så giver beskeden videre til næste barn o.s.v. Hvis disse børn så ikke har andre i omgangskredsen med samme modersmål, vil barnet have meget svært ved at få lært sig sit modersmål.

¹⁶ Interview med Winnie Schou Christensen, Østre Skole

Vi kom desuden ind på spørgsmålet om andre problemer i familien kan spille ind på barnets sprogtilegnelse. Her fortalte Maria¹⁷ om generelle problemer som de sociale vilkår for mange tosprogede familier. Mange af de tosprogede familier som bor her er socialt belastede på en eller anden måde. Forældrene er måske analfabeter hvor de kommer fra. Det at være flygtning fra f.eks. tidligere Balkan, afrikanske krigshærgede lande og i det hele taget været nød til at flytte til et andet land er en stor psykisk belastning for et menneske. Ikke alle mennesker kommer igennem denne proces uden store sår på sjælen. Sår som mange af disse mennesker ikke får behandlet. Det kan vise sig på mange måder, men ofte ved at familierne vil blive betegnet som resourcesvage. Disse familier magter ikke at støtte op om deres børn i den grad der er behov for, for at barnet får den optimale støtte i sin sprogtilegnelse. Det her nævnte gælder for både etnisk danske familier og tosprogede familier.¹⁸

Hvis et barn vokser op i en resourcesvag familie, vil det ofte vise sig som manglende stimulerende miljø. Der vil ikke blive snakket, leget, læst højt, gået tur med barnet i samme omfang som i en ressourcestærk familie. Dette er vigtigt at have for øje, når man skal se på barnet og problemer med sprogtilegnelsen.

Når de tosprogede børn skal testes kan der opstå problemer. Jeg snakkede med både Maria og Winnie om problemerne. Hvilken test skal man anvende? Begge var mest tilhængere af den test som er udgivet af Undervisningsministeriet og specielt fremstillet til tosprogede. Materialet hedder "Vis hvad du kan". De var dog begge enige om at dette materiale ikke er optimalt til sprogscreeningen af tosprogede og der kan opstå mange fejltolkninger i testen, men dog det bedste på markedet. Winnie påpegede vigtigheden af at pædagogen som tester barnet er omhyggelig med at skriver iagttagelser og noter ned til testen, for at give et mere korrekt billede af barnets sproglige formåen.¹⁹

¹⁷ Interview med Maria Fischer, Sprogpædagog, Interkulturelt team i Svendborg Kommune

¹⁸ Dansk, kultur og kommunikation s. 171

¹⁹ Interview med Winnie Schou Christensen, Pædagog, Østre Skole

9. Integrering af sprogstimuleringen i hverdagen:

Sprogstimuleringsaktiviteter vil jeg ikke komme så meget ind på. Der findes et hav af bøger der bugner med forslag og gode idéer og jeg kunne fylde en hel opgave med forslag. Men noget af det jeg har hæftet mig ved er højtlesning og ordforråd. Jeg har bl.a. studeret et netbaseret materiale produceret af Jette Løntoft²⁰ som hedder ”Læs, læs, læs”.

Herefter har jeg læst og brugt hendes bog ”Mange ord” her i min opgave. I mit interview med Winnie finder jeg ud af at hun arbejder meget ud fra Jette Løntoft’s idéer og teorier.

Winnie fortalte om mange måder at bruge historier på. I modtagelsesklasserne bruger computer en del. Her findes programmer, hvor man kan få læst f.eks. eventyr op. Man kan selv opbygge sine egne historier ved hjælp af billeder. Der findes mange spil med lyd på, f.eks. vendespil og rimord. Og uanset hvilket sprog børn snakker, så er de lynhurtige til at lære at bruge computer. Og der opstår et samarbejde på tværs af sprog og kultur om løsning af computerproblemerne. Winnie arbejder desuden med eventyr som dukketeater og mange slags spil hvor børnene skal benævne ting. Hun bruger også poser og kufferter til sanglege, eventyr og som forforståelsesposer. Forforståelsespose til en sang kan indeholde ting som indgår i sangen. F.eks. til sangen ”Se min kjole” kan kufferten indeholde en jæger, sømand, kineser, postbud, snemand, skorstensfejer og en pige med udskiftelige kjoler. Dermed bliver det lettere at lære sangen, da børnene hele tiden får visuelle billeder på sangen og ordene.

Formålet med dette er at børnene skal få et stort og velassorteret ordforråd. Men som Jette Løntoft siger,²¹ er det ikke nok at kunne gengive ordet som en ”papegøje”. Barnet skal kende og kunne bruge ordene i de rigtige sammenhænge.

Den daglige snak med barnet i daginstitutionen er rigtig vigtig for sprogtiltagelsen. Vi som pædagoger skal være gode sprogmodeller for både de et- og tosprogede. Men som Maria²² påpegede, så er det ikke de mest sprogligt svage der indbyder til samtale. Det er en faldgrube for pædagogerne som er rigtig nem at falde i. De børn som i forvejen snakker meget er nemme at snakke med. De som ikke snakker meget eller er vanskelige at forstå er ikke dem der først falder en ind at snakke med.

²⁰ Jette Løntoft, <http://www.sprogvejleder.dk/Stor/indexstor.htm>

²¹ Mange ord s.11

²² Interview med MariaFischer, Sprogpædagog, Interkulturelt team, Svendborg Kommune

Men her er der arbejde for pædagogen. Snak med børnene. Sæt ord på det du gør. Hele tiden. For tosprogede gælder de samme regler som for andre børn med sprogproblemer. Ret ikke på børnene. Når børnene siger noget forkert, kan du evt. sige det korrekte i en anden sætning kort efter.

Winnie fortalte også at hun snakker meget med børnene om hvor de kommer fra. De snakker om landet, om religion, om traditioner, om temperaturforskelle, om flag m.m. Hun mener det er vigtigt for deres videre identitetsdannelse at føle at andre mennesker respektere dig og det andet du kommer fra.²³ Denne identitetsdannelse og respekt er også vigtig for barnets lyst til at skulle tilegne sig et nyt sprog.

10. Kulturmøder og fordomme:

Mange flygtninge og indvandre kommer til Danmark med forventningerne om et bedre liv i "Vesten". Men disse forventninger bliver langt fra indfriet. De bliver mødt med enormt store krav om hurtig sprogtilegnelse, underkendelse af deres uddannelse fra hjemlandet, minimum af økonomisk starthjælp og et dansk samfund som udviser en negativ holdning til især flygtninge og indvandre fra ikke-vestlige lande.²⁴

Når disse mennesker møder den danske kultur vil der naturligt opstå svære situationer. Vi har i den danske kultur en mængde udtalte forventninger til hvordan man opfører sig i forskellige situationer.²⁵ F.eks. hvordan en afleveringssituation i en vuggestue/børnehave foregår. Det har en mor/far med anden etnisk baggrund end dansk ikke en chance for at vide noget om. Men pædagogen kan hurtigt dømme forældrene for deres adfærd i afleveringssituationerne.

Her har vi som pædagoger en vigtig opgave i at yde en indsats for at forældrene skal føle sig velkomne og "ikke forkerte" når de kommer i institutionen. Hvis forældrene føler usikkerhed i institutionen, vil det smitte af på barnet og dermed sprogtilegnelsen i sidste ende.

²³ Interview med Winnie Schou Christensen, Pædagog, Østre Skole.

²⁴ Dansk, kultur og kommunikation s. 177

²⁵ Dansk, kultur og kommunikation s. 173

11. Konklusion:

I arbejdet med min opgave er jeg blevet bekræftet i at kulturarbejdet med de tosprogede børn og ikke mindst forældre er rigtig vigtigt, når det handler om sprogstimulering. Jeg mener i øvrigt at det er vigtigt at tosprogede børn og unge får mulighed for at få en ungdomsuddannelse og evt. en videreuddannelse hvis de har lyst. Det er vigtigt at det ikke er deres sproglige kunnen der skal stå i vejen for dette. Derfor er det vigtigt at det danske samfund tilbyder tosprogede en sprogstimulering der kan leve op til de krav. Derfor skal sprogstimulering tilbydes hele vejen op gennem skoletiden og ikke blot i de første år. Sprogtiltagene fortsætter jo også op gennem hele skoletiden.

Jeg tror på at de mange problemer med tosprogede sprogtilegnelse af dansk ofte skyldes integrationsproblemer. Her mener jeg begge veje. Vi, som dansk samfund, har ikke været dygtige nok til at tage imod de nye indvandre og flygtninge som er kommet gennem de sidste mange år. Ja helt tilbage fra de første tyrkiske gæstarbejdere kom til landet. Hvis det danske samfund var bedre til at tage imod ”de fremmede” og vise respekt, også for deres religion, så tror jeg også at ”de fremmede” ville være mere åbne for at blive integreret. Jeg tror at hvis alle disse ting var i orden, så ville tosprogedes dansktilegnelse også forløbe mindre kompliceret.

Birthe Hansen

Svendborg den 27. Oktober 2009

Litteraturliste:

Klausen, Lis og Hodal, Gry (2009). *Et sprog, flere sprog*. København. Hans Reitzels forlag.

Glerup, Lisbeth (2006). *Levende ord – sprogstimulering af tosprogede børn i børnehave og indskoling*. Vejle. Kroghs Forlag A/S.

Sørensen, M. m.fl. (2007). *Dansk, kultur og kommunikation. Et pædagogisk perspektiv*. København. Akademisk forlag.

Sidenius, Bente (2009). *Sproget og barnet*. København. Frydenlund.

Løntoft, Jette (2000). *Mange ord*. Herning. Special-pædagogisk forlag

<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=31891>

Bekendtgørelse om temaer og mål i pædagogiske læreplaner

Civilstyrelsen er ansvarlig for driften af retsinformation.dk

Hjemmeside besøgt bl.a. den 26. oktober 2009 kl. 10.57

<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=32025>

Lov om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge (dagtilbudsloven)

Civilstyrelsen er ansvarlig for driften af retsinformation.dk

Hjemmesiden besøgt den 26. oktober 2009 kl. 13.29

<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=25528>

Bekendtgørelse af lov om folkeskolen

Civilstyrelsen er ansvarlig for driften af retsinformation.dk

Hjemmesiden besøgt bl.a. den 26. oktober 2009 kl. 13. 38

<http://www.sprogvejleder.dk/Stor/indexstor.htm>

Hjemmeside for: Fra fil til elefant v/Jette Løntoft

Materialet ”Læs, læs, læs” bestilles på denne hjemmeside

Hjemmeside besøgt den 24. oktober 2009 kl. 16.39

Forsidebillede: Eget privat familie billede

Interview i Jægermarken, integreret institution

Onsdag den 21. Oktober 2009, kl. 12.00

Jægermarken, integreret institution i Svendborg Kommune.

Interview med sprogpædagog Maria Fischer, ansat ved Interkulturelt team i Svendborg Kommune.

Referat skrevet ud fra noter ved interviewet

Maria er ansat af Svendborg Kommune som § 4a sprogpædagog. Marias arbejde består bl.a. i at opspore tosprogede børn som **skal** testes og vurderes om de på grund af manglende dansk tilegnelse **skal** modtage særlig sprogstøtte efter folkeskolelovens § 4a stk. 5. Desuden udfører hun diverse sprogtest på andre tosprogede børn. Dem som er i institution, dem som skal videre i skole o.s.v. Hun kommer i kommunens institutioner og arbejder med sprogstimulering af tosprogede børn. Hun har sprogstimulering af tosprogede børn som ikke er tilknyttet dansk institution, altså børn som ifølge § 4a stk. 3 skal tage imod sprogstimulering 15 timer om ugen. Hun tager sig også af ekstra sprogstimulering af de tosprogede børn som er i institutionerne, men som har brug for ekstra sprogstimulering som følge af § 4a stk. 4.

Maria fortæller at der faktisk er en del forældre som ikke ønsker at deres børn deltager i den tvungne sprogstimulering. Jeg spørger om hun har en idé om årsagen til at forældrene ikke ønsker dette. Den eneste grund hun tænker at de har, er angst for det danske system og de danske regler og love. Hun tror at de er utrygge ved det de får pålagt.

Maria har været ude for at forældre har nægtet, hvilket de jo ikke må iflg. § 4a stk. 5. Hun måtte true med indsende underretning om familien før hun fik dem til at deltage.

Hun er ofte ude for at skulle agere politimand og stå i ubehagelige situationer. Men når først hun er kommet ind i hjemmet, ser hun ofte andre problemer som ikke hører under hendes domæne. Men som hun hjælper med at videresende selv om det ikke er en del af jobbet. Hun nævnte bl.a. fødselsdepression hos en mor og alvorlige psykiske problemer. At være tosproget familie er for mange en psykisk belastning. Mange er flygtninge eller indvandrere og de fleste

ikke af egen fri vilje. Mange føler sig ikke velkommen her i landet. Mange familier er uden arbejde og lever af kontanthjælp eller førtidspension og hører dermed til den laveste sociale rangstige i Danmark. Maria mener at dette aspekt kan være medvirkende årsag til at nogle familier er meget skeptiske ved at deres børn skal tvinges til sprogstimulering.

Maria fortæller om hvordan det foregår når hun sprogtester eller sprogscreener et tosproget barn. Hun bruger fortrinsvis det materiale som Undervisningsministeriet har lavet specielt til tosprogede, som hedder ”Vis hvad du kan”. Materialet er ok, men det kunne sagtens være bedre. Materialet fokuserer ikke kun på om barnet kan så og så mange ord, men også om barnet forstår forskellige betydninger og sammenhæng.

Vi snakker om hvordan selve sprogstimuleringen foregår i institutionen.

Maria fortæller om hvordan de anvender de såkaldte visualiseringsposer ved f.eks. indlæring af nye sange. Posen indeholder ting som relaterer til sangens tekst. Så vises tingene så børnene bedre kan huske ordene til sangen. En god idé for både tosprogede børn og danske børn med sprogproblemer. En anden gammel kendt sag er sange med fagter til. Fagterne hjælper også på at huske ordene og alle børnene er glade for de sange.

Interview på Østre Skole, Modtagelsesklasserne, Svendborg

Fredag den 23. oktober 2009, kl. 13.00

Østre Skole, Svendborg

Interview med Winnie Schou Christensen, Pædagog i Modtagelsesklasserne på Østre Skole i Svendborg Kommune

Referat skrevet ud fra notater

Winnie Schou Christensen er ansat som pædagog ved Modtagelsesklasserne på Østre skole I Svendborg. Modtagelsesklasserne er skoleklasser der modtager børn i skolealderen som lige er kommet til landet og ikke kan noget dansk, men modtager også skolebørn som ikke kan nok dansk til at følge en alm. skoleklasse. Nogle børn kan så meget dansk at de deltager nogle timer i deres stamklasse/normalklasse, dvs. den klasse de på sigt skal sluses ud i.

Winnie er selv det man kalder tosproget. Hun har dansk som modersmål, men har fået italiensk som andetsprog, da hun har boet i Italien i rigtig mange år. Hun har tysk og engelsk som almindeligt lærte fremmedsprog. Hun har en efteruddannelse i arabisk.

Winnie fortalte en del om kulturforskelle. Her snakkede vi godt nok en del om skolekultur, men også opdragelseskultur. Mange af de lande som børnene i modtagelsesklasserne kommer fra, har en helt anderledes og meget mere streng skoledisciplin. I de afrikanske og arabiske lande er det helt normalt at slå børnene. Både i skole og hjemme. Når børnene starter i dansk skole er børnene i starten meget forvirrede over denne manglende form for disciplin. I en periode er børnene ofte meget grænsesøgende og laver ”skarnsstreger”.

Winnie gav her et eksempel:

Børnene må ikke selv hente de bærbare computere.

X henter selv en bærbar.

De andre børn siger: X, det må du ikke, Winnie har sagt at det må du ikke.

X: Det er lige meget for Winnie slår jo ikke.

Den anderledes form for disciplin er også et problem for mange forældre. De føler at deres forældreskab bliver taget fra dem, når de får at vide at de ikke må straffe deres børn korporligt. De kender ikke til andre metoder og føler sig frataget forældreansvaret.

Winnie fortalte at det er vigtigt at børnene kender til det land de kommer fra, til kulturen, traditioner, landets beliggenhed og ikke mindst børnenes religiøse tilhørsforhold. Det er vigtigt for børnene få et positivt billede af deres oprindelsesland og at andre viser interesse for deres land. Man skal vise respekt for barnets religion, kultur og land hvis barnet skal kunne få en positiv holdning til sig selv som tilhørende en minoritet i Danmark som flygtning eller indvandre.